

Informatīvais ziņojums “Par prioritāri vakcinējamām personu grupām”

Ņemot vērā to, ka dažādu pret Covid-19 izstrādātāju vakcīnas Eiropas Savienībā (turpmāk – ES) tiek reģistrētas pakāpeniski un reģistrēto vakcīnu ražošanas un piegāžu apjomi ir ierobežoti, ES dalībvalstīs, tai skaitā arī Latvijā, ir pieejams ierobežots vakcīnu daudzums. Tādēļ Eiropas Komisija (turpmāk – EK) ir aicinājusi dalībvalstis noteikt prioritāri vakcinējamo personu grupas, kā arī vakcīnu loģistikas un vakcinēšanas procesa organizēšanu.

Ņemot vērā EK rekomendācijas prioritāri vakcinējamo personu grupu noteikšanai¹ un Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk – PVO) ieteikumus², **Veselības ministrija, nosakot prioritāri vakcinējamās sabiedrības grupas, ir vadījusies pēc medicīniskām un epidemioloģiskām indikācijām:**

- 1. personas, kas ir pakļautas visaugstākajam inficēšanās riskam un kas ir saistītas ar pastāvīgu uzturēšanos iestādēs ar visaugstāko Covid-19 izplatības risku (piemēram, ārstniecības personas, ilgstošas sociālās aprūpes centru darbinieki un klienti u. c.);**
- 2. personas, kurām Covid-19 inficēšanās saistīta ar smagiem veselības traucējumiem un nāvi (piemēram, seniori, personas ar hroniskām slimībām, personas, kurām tiek veiktas nopietnas medicīniskas manipulācijas);**
- 3. personas, kuras uzturas paaugstinātas inficēšanās apstākļos, kur nav iespējams ievērot distancēšanos, un kuras saskaras ar lielu skaitu citu cilvēku, tādējādi veicinot infekcijas pārnesanu plašāk sabiedrībā (piemēram, izglītības iestāžu pedagogi).**

Papildus minētajām medicīniskajām un epidemioloģiskajām indikācijām EK iesaka arī apsvērt nepieciešamību vakcinēt ļoti nozīmīgu darba pienākumu veicējus, kuru saslimšanas gadījumā ar Covid-19 tiktu kavēta nacionālās drošības un valsts varas darbības nodrošināšana (piemēram, operatīvo dienestu darbinieki, Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji, kritiski svarīgās amatpersonas un valsts pārvaldes darbinieki).

Tāpat arī EK ir ieteikusi izvērtēt iespēju prioritāri vakcinēt to uzņēmumu darbiniekus, kur darba specifikas dēļ nav iespējams ievērot distancēšanos, kā arī sociālās atstumtības riskam pakļautus cilvēkus u. c.

2020. gada 1. decembrī MK pieņēma Veselības ministrijas izstrādāto informatīvo ziņojumu “Par Covid-19 vakcīnu ieviešanas stratēģiju”, kurā tika iekļautas prioritāri vakcinējamās sabiedrības grupas, vadoties no iepriekš

¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/public-health/coronavirus-vaccines-strategy_en#possible-priority-groups

² ETAGE rekomendācijas un Pasaules Veselības organizācijas Roadmap https://www.who.int/docs/default-source/immunization/sage/covid/sage-prioritization-roadmap-covid19-vaccines.pdf?Status=Temp&sfvrsn=bf227443_2

minētajām EK un PVO rekomendācijām, kā arī konsultējoties ar Imunizācijas valsts padomi.

Veselības ministrija ir izstrādājusi detalizētāku prioritāri vakcinējamo sabiedrības grupu sarakstu, lai būtu iespējams precīzāk plānot vakcinēšanas procesa aktivitātes, kā arī, lai iedzīvotāji un organizācijas varētu savlaicīgi sagatavoties vakcinācijai.

Vakcinējamās personu grupas	Indikatīvs vakcinējamo personu skaits
Indikatīvi – 2021. gada I ceturksnis	
I prioritāri vakcinējamā grupa	
Veselības aprūpes darbinieki	35 684
Ārstniecības personas, ārstniecības atbalsta personas un darbinieki, kas nodrošina Covid-19 pacientu aprūpi, t. sk. NMPD darbinieki	4 500
Slimnīcās un citās ārstniecības iestādēs strādājošas ārstniecības personas un ārstniecības atbalsta personas, darbinieki, kā arī pakalpojuma sniedzēji ārstniecības iestādēm, kas nodrošina veselības aprūpes pakalpojumu nepārtrauktību	4 618
Ģimenes ārsti un ģimenes ārstu komandas (prakses)	3 000
Ambulatorās aprūpes speciālisti un atbalsta personas	15 316
Aptiekās strādājošie farmaceiti, farmaceitu asistenti, pārējie aptieku un zāļu lieltirgotavu darbinieki, kas nodrošina zāļu, tajā skaitā vakcīnu, izplatīšanu, loģistiku un pieejamības nepārtrauktību	4 000
Medicīnas studenti (RSU, LU, koledžas), kas mācību procesa ietvaros nonāk tiešā saskarē ar pacientiem ārstniecības iestādē	4 000
Ārstniecības personas izglītības iestādēs	200
Veselības inspekcijas inspektori, kas veic pakalpojumu drošības kontroli sociālās aprūpes centros un ārstniecības iestādēs, tai skaitā vakcinācijas iestādēs, kā arī kontrolē aptieku darbību	50
Pēc medicīniskām indikācijām – pacienti, kuriem saskaņā ar ārsta lēmumu nepieciešama nopietna medicīniska manipulācija, tai skaitā augstu izmaksu vai augstas sarežģītības pakāpes operācija (piemēram, onkoloģiskie pacienti, pirms vai ķīmijterapijas laikā, pacienti un donori pirms orgānu vai cilmes šūnu transplantācijas, pacienti, kas ilgstoši uzturas stacionārā ārstniecības iestādē)	<i>Atbilstoši pieprasījumam</i>
II prioritāri vakcinējamā grupa	
Ilgstošas sociālās aprūpes centru darbinieki un klienti (un citi pielīdzināma riska pakalpojuma sniedzēji)	19 598
Amatpersonas, kuru vakcinācija ir nepieciešama nacionālās drošības un valsts darbības nepārtrauktības nodrošināšanai	<i>Atbilstoši pieprasījumam</i>
III prioritāri vakcinējamā grupa	
Seniori, 70 un vairāk gadus veci	187 700
Virs 90 gadu vecuma	12 000
80-89 gadu vecumā	86 700
70-79 gadu vecumā	89 000

Personas ar hroniskām slimībām (saskaņā ar rekomendācijām personu ar hroniskām slimībām vakcinācijas organizācijai, kas publicētas Slimību profilakses un kontroles centra tīmekļvietnē): ļaundabīgi audzēji; hroniskas nieru slimības; Dauna sindroms; demence un tamlīdzīgas slimības; sirds asinsvadu sistēmas slimības (sirds išēmiskā slimība, kardiomiopātijas); smadzeņu asinsvadu slimības (insulti); aptaukošanās (ķermeņa masas indekss virs 30kg/m ²); sirpjšūnu anēmija; cukura diabēts; bronhiālā astma; cistiskā fibroze; smaga arteriālā hipertensija; aknu slimības (t. sk. hepatīti); plaušu fibroze; talasēmija; personas ar imūndeficītu stāvokli (t. sk. HIV infekcija, medikamentoza imūndepresija, onkoloģiskas slimības u. tml.)	166 000
Personas, kuras dzīvo vienā mājsaimniecībā ar bērniem, kuriem ir noteiktas hroniskas un imūnsupresējošas slimības	<i>Atbilstoši pieprasījumam</i>
Personas, kuras mājās aprūpē smagi slimas personas	<i>Atbilstoši pieprasījumam</i>
IV prioritāri vakcinējamā grupa	
Personas 60-70 gadu vecumā	241 651
65-70 gadu vecumā	109 804
60-64 gadu vecumā	131 847
Indikatīvi – 2021. gada II ceturksnis	
V prioritāri vakcinējamā grupa	
Pirmsskolas un vispārējās izglītības iestāžu darbinieki, (prioritāri vakcināciju sāk ar pirmsskolas izglītības iestādēm)	50 904
Operatīvo dienestu darbinieki	17 929
Policisti (valsts un pašvaldību)	8 500
Robežsardzes darbinieki	2 500
VID operatīvie darbinieki	1 043
VUGD darbinieki	3 000
Ieslodzījuma vietu pārvaldes /Valsts probācijas dienesta darbinieki	2 223 / 324
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	139
Nacionālie bruņotie spēki (t. sk. Zemessardze)	11 721
Kritiski svarīgie energoapgādes komersanti	619
VI prioritāri vakcinējamā grupa	
Speciālās iestādes, t. sk. patversmju klienti, personas ieslodzījuma vietās	<i>Atbilstoši apzinātajam personu skaitam</i>
Indikatīvi – 2021. gada III ceturksnis	
VII prioritāri vakcinējamā grupa	
Nozaru prioritāro iestāžu darbinieki	27 325
Ārlietu sektoram kritiski svarīgie darbinieki	1 924

Aizsardzības sektoram kritiski svarīgie darbinieki	465
Ekonomikas sektoram kritiski svarīgie darbinieki (izņemot energoapgādes komersantus)	760
Iekšlietu sektoram kritiski svarīgie darbinieki (izņemot Valsts policiju, robežsardzi un VUGD)	1 250
Izglītības sektoram kritiski svarīgie darbinieki	1500
Finanšu sektoram kritiski svarīgie darbinieki (izņemot VID operatīvos darbiniekus)	284
Kultūras sektoram kritiski svarīgie darbinieki	4 790
Labklājības sektoram kritiski svarīgie darbinieki, tai skaitā pašvaldību sociālie darbinieki, pašvaldību un nevalstiskā sektora īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojumu sniedzēji (izņemot ilgstošas sociālās aprūpes centru darbiniekus)	7 291
Satiksmes sektoram kritiski svarīgie darbinieki	6418
Tieslietu sektoram kritiski svarīgie darbinieki (izņemot Ieslodzījuma vietu pārvaldi un Valsts probācijas dienestu)	1 220
Veselības sektoram kritiski svarīgie darbinieki (izņemot veselības aprūpes darbiniekus)	100
Vides aizsardzības sektoram kritiski svarīgie darbinieki	177
Zemkopības nozares sektoram kritiski svarīgie darbinieki	1 146
Reliģisko organizāciju garīgais un kalpojošais personāls	1 229
<i>Indikatīvi ir nodrošināta vakcinācijas aptvere 70 % iedzīvotāju vecumā virs 16 gadiem</i>	
VIII prioritāri vakcinējamā grupa	
To uzņēmumu darbinieki, kas saskaras ar lielu skaitu iedzīvotāju un nevar ievērot distancēšanos (kurjeri, transporta pakalpojumu sniedzēji, tirdzniecības darbinieki, pakalpojumu sniedzēji)	<i>Atbilstoši apzinātajam personu skaitam</i>
To uzņēmumu darbinieki, kur kolektīvā savstarpēji saskaras liels skaits cilvēku un nav iespējams nodrošināt distancēšanos (pārtikas ražošanas uzņēmumi, citi ražošanas uzņēmumi u. tml.)	<i>Atbilstoši apzinātajam personu skaitam</i>
Tautsaimniecībai nozīmīgu uzņēmumu darbinieki (sakarū uzņēmumi u. tml.)	<i>Atbilstoši apzinātajam personu skaitam</i>
Indikatīvi – 2021. gada III - IV ceturksnis	
IX prioritāri vakcinējamā grupa	
Visi pārējie sabiedrības locekļi, kas vakcināciju nav saņēmuši iepriekš	

Šis prioritāri vakcinējamo sabiedrības grupu saraksts ir provizorisks un var tikt mainīts atkarībā no izmaiņām vakcīnu piegādēs, konkrēto prioritāri vakcinējamo sabiedrības grupu atsaucības vakcinēties un atkarībā no jaunākās informācijas par vakcīnu īpašībām un iedarbību.

Līdz ar to MK atbilstoši situācijai var lemt par konkrētu personu vai sabiedrības grupu prioritāru vakcināciju, vadoties gan pēc specifiskām epidemioloģiskām indikācijām, gan pēc konkrētās sabiedrības grupas vakcinēšanas nozīmīguma tautsaimniecībai vai sabiedrībai.

Sabiedrības prioritāro grupu veicināšanai vakcinēties pret Covid-19, vakcinācijas pret Covid-19 veicināšanas kampaņu ietvarā var arī tikt organizēta sabiedrības grupu viedokļu līderu, vakcinācijas “vēstnešu” vakcinācija. Tās ir personas, kurām ir īpaši nopelni sabiedrības labā, dažādu nevalstisko organizāciju līderi un personas, kuru viedoklī konkrētas sabiedrības grupas ieklausās un kurām uzticas. Minētās personas ar savu rīcību vakcinējoties sniegs pozitīvu piemēru pārējiem un iedrošinās šaubīgos sabiedrības pārstāvjus vakcinēties.

Vienlaikus ar nepieciešamību vakcinēt prioritārās sabiedrības grupas norādītājā secībā ir nepieciešams nodrošināt maksimāli efektīvu vakcinācijas procesu un vakcinācijas ātrumu, un lai tiktu izmantoti visi vakcinācijas resursi, kas konkrētajā brīdī ir pieejami. Līdz ar to, veidojot vakcinējamo rindu, prioritāri vakcinējamo sabiedrības grupu secība tiek vadīta elastīgi:

- plānojot vakcinējamo rindu, tiek ņemts vērā balstvakcinācijai pieejamo vakcīnu apjoms un vakcinācijas kapacitāte, lai balstvakcinācija tiktu nodrošināta paredzētajā laikā;
- ja pieejamo vakcīnu daudzums un vakcinācijas kapacitāte pārsniedz personu skaitu, kuri ir pieteikušies vakcinācijai no attiecīgajā brīdī vakcinējamās prioritārās sabiedrības grupas, tiek veikta proaktīva attiecīgās grupas pārstāvju piesaistīšana; ja brīvās vietas rindā šādi netiek aizpildītas, sāk vakcinēt personas no sabiedrības grupas ar nākamo prioritāti;
- ja vakcinējamā persona nevar ierasties uz vakcināciju tai noteiktajā laikā, vakcinācija tiek piedāvāta citai personai no tās pašas prioritārās sabiedrības grupas vai no nākamās prioritārās sabiedrības grupas;
- ja persona no prioritārās sabiedrības grupas nav gatava vakcinēties noteiktajā laikā, tai ir iespēja jebkurā laikā pietiekties vakcinācijai turpmākajā vakcinācijas periodā, aizņemot brīvo vietu rindā pirms personām no grupām ar nākamo prioritāti;
- ja ir pietiekams pieejamo vakcīnu daudzums un vakcinācijas kapacitāte, var tikt vienlaicīgi vakcinētas vairākas sabiedrības grupas ar secīgām prioritātēm;
- personas no sabiedrības grupas ar nākamo prioritāti var tikt vakcinētas arī tad, ja tas saistīts ar konkrētās vakcīnas lietošanas un loģistikas nosacījumiem;
- lai nodrošinātu to, ka vakcīnu daudzdevu flakoni tiek izmantoti pietiekami efektīvi, ja tiek konstatēti vakcīnu atlikumi atvērtā flakonā vakcinācijas dienas vai nedēļas nogalē, var tikt dota iespēja vakcinēties arī citām personām, kas konkrētajā brīdī ir gatavas to darīt, ja iespējams, personām no sabiedrības grupām ar nākamajām prioritātēm (piemēram, izbraukuma vakcinācijas gadījumā kolektīvā vai mājās var tikt piedāvāta vakcinācija arī personām, kas neatbilst prioritāri vakcinējamai sabiedrības grupai, bet atrodas izbraukuma vakcinācijas vietas tuvumā).

Lai nodrošinātu prioritāro sabiedrības grupu vakcināciju norādītajā secībā, vienlaikus nodrošinot maksimāli efektīvu vakcinācijas procesu un vakcinācijas

ātrumu, Veselības ministrijas Vakcinācijas projekta birojs savlaicīgi veido vakcinācijas plānus vairākām secīgi vakcinējamām sabiedrības grupām.

Lai būtu iespējams organizēt maksimāli efektīvu vakcinācijas procesu, ir nepieciešams savlaicīgi apzināt vakcinējamos katrā minētajā prioritārajā sabiedrības grupā. Šim nolūkam tiek veidoti iepriekšējās pieteikšanās saraksti, izmantojot dažādus informācijas kanālus.

Iedzīvotāji var paši pieteikties vakcinācijai vietnē “*Manavakcīna.lv*” vai zvanot uz vienoto tālruni, kā arī piesakoties ģimenes ārsta praksē vai vakcinācijas iestādē. Papildus tam, pašvaldības, nozaru institūcijas un komersanti varēs sagatavot vakcinējamo darbinieku un aprūpē esošo personu sarakstus atbilstoši prioritārajām sabiedrības grupām. Ģimenes ārsti, ārstniecības iestādes un sociālās aprūpes dienesti īpaši sazināsies ar sociāli jūtīgajām personām no prioritārajām grupām, kurām iepriekš minētie pieteikšanās kanāli var būt nepieejami vai apgrūtināti.

Informācija no šiem kanāliem tiek apkopota vienotā iepriekšējās pieteikšanās sarakstā un tiek papildināta ar datiem no valsts reģistriem. No vienotā saraksta tiek veidota vakcinējamo rinda atbilstoši prioritāri vakcinējamām grupām un iepriekš aprakstītajiem rindas veidošanas principiem.

Lai pēc iespējas ātrāk nodrošinātu visu sabiedrības grupu vakcināciju, vakcinācijas process tiek plānots elastīgs, dodot iespēju sabiedrības pārstāvjiem izvēlēties sev ērtāko vakcinācijas vietu – slimnīcu, ambulatoro vakcinācijas iestādi, nacionāla mēroga vakcinācijas kompleksu u. tml. Piemēram, personas, kuras saņem nopietnas manipulācijas slimnīcā (orgānu transplantāciju, ķīmijterapiju u. tml.) varēs saņemt vakcināciju uz vietas slimnīcā, seniori vai personas ar hroniskām slimībām, kuras regulāri apmeklē ģimenes ārstu, vakcinācijai varēs izvēlēties ģimenes ārsta praksi, bet darba kolektīvi ērtākai vakcinācijai varēs pieteikt izbraukuma vakcināciju. Veselības ministrija ir uzsākusi darbu pie informatīvo materiālu izstrādes, lai dažādas sabiedrības prioritārās grupas saņemtu ieteikumus kā ērtāk pieteikties vakcinācijai, kāda veida vakcinācijas iestādi izvēlēties un citu praktisku informāciju, kas katrai konkrētai sabiedrības grupai varētu būt noderīga.

Veselības ministrs nosaka vakcinācijas procesa organizēšanas kārtību, ievērojot minēto prioritāri vakcinējamo sabiedrības grupu secību, kā arī aprakstīto vakcinējamo rindas veidošanas kārtību.

Veselības ministrs

D. Pavļuts

Iesniedzējs: Veselības ministrs

D. Pavļuts

Vīza: Valsts sekretāre

D. Mūrmane-Umbraško

Feldmane 67876119
Jana.Feldmane@vm.gov.lv